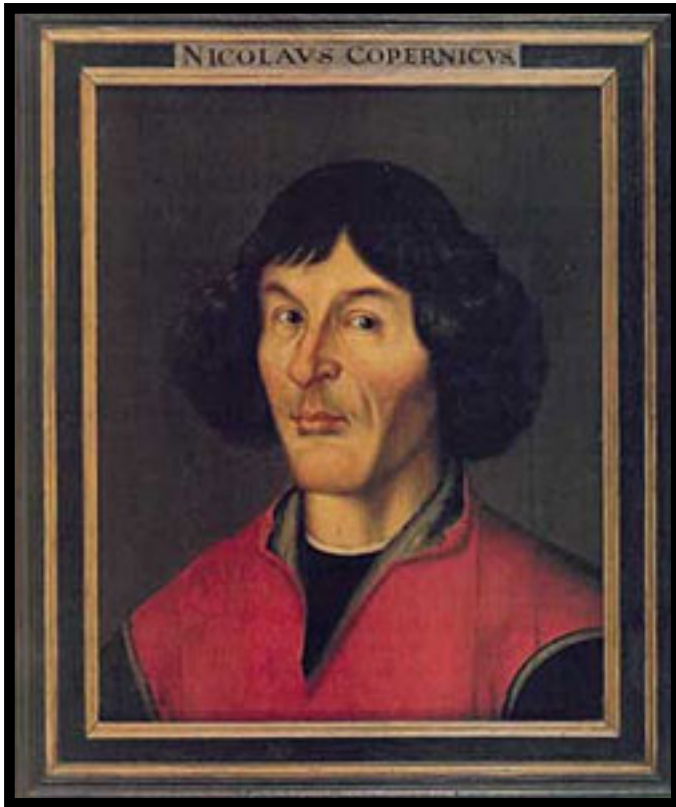

Mikołaj Kopernik

Mikołaj Kopernik - najstynniejszy i najwybitniejszy mieszkaniec Torunia urodził się tu 19 lutego 1473 roku przy ulicy świętej Anny. Dzisiaj to [ulica Kopernika 17](#) [1], a w budynku mieści się jego muzeum.

Sława Kopernika związana jest z opracowaną przez niego astronomiczną teorią heliocentryczną. Zapewniła ona Kopernikowi miejsce w gronie najwybitniejszych naukowców w dziejach ludzkości. W mieście swoich narodzin Kopernik został ochrzczony (w ówczesnym kościele parafialnym, a dzisiejszej katedrze św. Janów), spędził dzieciństwo i część swojej młodości.

Rodzice astronoma, Barbara i Mikołaj, mieli czworo dzieci: Andrzeja, Mikołaja, Barbarę i Katarzynę. Początek dzieciństwa Mikołaj spędził prawdopodobnie w domu przy Rynku Staromiejskim 36 (obecny Powszechny Dom Towarowy). Po śmierci ojca, Mikołaja, osłabła pozycja materialna jego rodziny i opiekę nad nią objął zamożny wuj, biskup Łukasz Watzenrode. Edukację Mikołaj rozpoczął w szkole miejskiej przy kościele św. Jana (róg ulicy Łaziennej i św. Jana). Zdobyte tam solidne podstawy umożliwiły mu kontynuowanie nauki. Podjął wówczas studia na uniwersyteckim wydziale sztuk wyzwolonych. W 1491 roku, w wieku 18 lat, Mikołaj pod wpływem wuja Watzenrode rozpoczął studia na Wszechnicy Krakowskiej. Opuścił wtedy rodzinne miasto, ale nigdy nie zapomniał swojego pochodzenia.

W czasie czterech lat spędzonych na krakowskiej uczelni Mikołaj zetknął się z wieloma dyscyplinami nauki i słuchał wykładów wielu wielkich uczonych. Między innymi z gramatyki, z retoryki, z poetyki, a także z astronomii, która w znaczny sposób wpłynęła na jego dalsze życie. Dzięki tym zajęciom poznawał wszelkie tajemnice astronomii i możliwe, że to właśnie w tym czasie w umyśle Mikołaja zrodziła się koncepcja teorii budowy świata odmienna od powszechnie wówczas uznawanej.

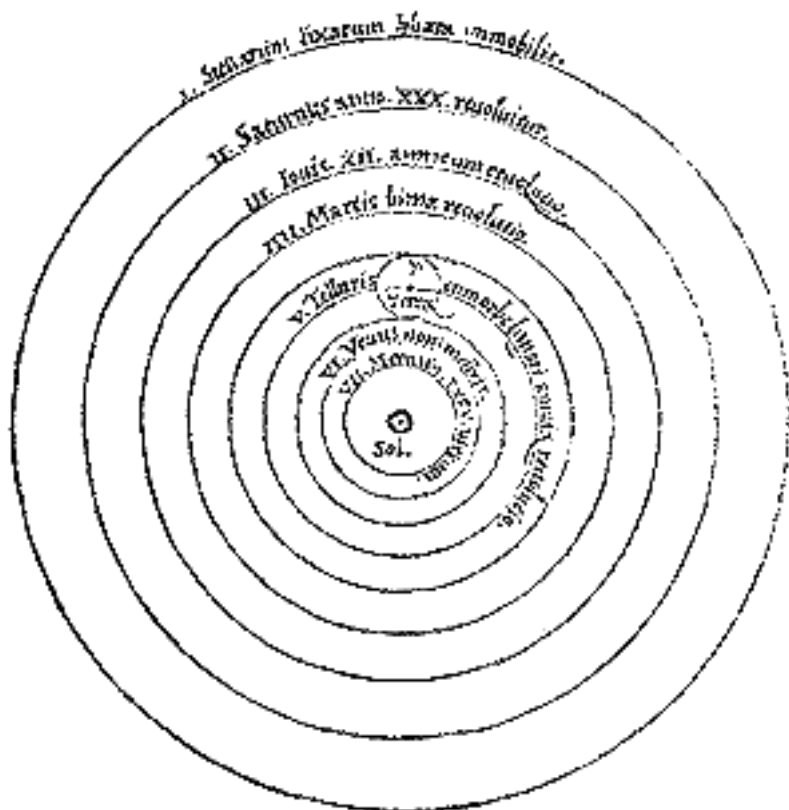
Jesienią 1495 roku udał się na Warmię do Fromborka, gdzie z pomocą wuja miał objąć godność kanonika kapituły przy tamtejszej katedrze. Jednak już po roku 1496 wyruszył do Italii i rozpoczął studia na uniwersytecie w Bolonii. Oprócz nauk prawniczych przeprowadził tam samodzielne, pierwsze obserwacje astronomiczne. Dzięki nauce języka greckiego mógł ponadto korzystać z

oryginalnych tekstów starożytnych uczonych w rozwijaniu swojej pasji. W 1500 roku przebywał w Rzymie, gdzie nadal kontynuował obserwacje astronomiczne, a także praktykował przy kurii papieskiej prawo kościelne. W 1501 roku po powrocie do Fromborka Kopernik uzyskał pozwolenie kapituły warmińskiej na kontynuację studiów medycznych w Padwie. Doskonalił tam język grecki i nadal poszerzał swoją wiedzę astronomiczną. W 1503 roku zdobył doktorat z prawa kanonicznego w Ferrarze.

Jesienią 1503 roku powrócił na Warmię do Lidzbarka, gdzie przez kilka lat przebywał na dworze biskupa Watzenrodego. Podróżował z nim wówczas na zjazdy stanów Prus Królewskich oraz spotkania z królami polskimi. Już w Lidzbarku około 1507 roku Kopernik opracował pierwszy szkic heliocentryczny budowy świata (tzw. Komentarzyk). Zawierał on tezy o potrójnym ruchu Ziemi i wysuwał Słońce na pierwszy plan we wszechświecie.

Po 1510 roku Kopernik wyjechał do Fromborka, gdzie zrezygnował z większej kariery kościelno-politycznej, a poświęcił się astronomii. W zaciszu swojego domu i na jednej z wież przy warowni fromborskiej prowadził obserwacje astronomiczne. Jednak po śmierci wuja biskupa Watzenrodego nie miał już zbyt wiele czasu na prace naukowe, gdyż pełnił wówczas wiele odpowiedzialnych funkcji administracyjnych, na przykład kanclerza kapituły. Jako kanonik warmiński piastujący różne stanowiska w administracji biskupstwa zajmował się również sprawami związanymi z obronnością Olsztyna. Pisał też rozprawy ekonomiczne i udzielał rad królowi polskiemu w sprawach związanych z obiegiem pieniężnym.

W ówczesnych czasach stosunki monetarne były skomplikowane z powodu istnienia 4 mennic: w Toruniu, Elblągu, Gdańsku i Królewcu. Często praktyką było przetapianie dobrej monety na gorszą, z czego ogromne korzyści czerpały nie tylko wymienione miasta, ale również zakon krzyżacki. Aby temu przeciwdziałać, Mikołaj Kopernik napisał i wygłosił na sejmiku pruskim, który odbył się w okresie od 17 do 21 marca 1522 roku w Grudziądzu, traktat o sposobie bicia pieniędzy pt. "Modus cudendi monetam". Najwięcej jednak czasu poświęcał swojemu wielkiemu dziełu astronomicznemu, do którego zbierał dane prowadząc obserwacje w Olsztynie i Fromborku oraz z literatury krytycznie przez niego ocenianej. Popierał i ciągle wzbogacał wieloma twierdzeniami swoją teorię heliocentryczną.

już gotowa w 1530 roku, jednak z obawy o reakcje władz kościelnych Kopernik nie chciał jej publicznie ogłosić. Jedynie przybycie do Fromborka młodego profesora matematyki Jerzego Joachima Retyka, który był zwolennikiem poglądów Kopernika, skłoniło astronoma do opublikowania dzieła. Ostatecznie drukiem ukazało się ono w marcu 1543 roku. Przedstawiało w racjonalny sposób rzeczywiste istnienie świata i miało spowodować przewrót w poglądach na budowę wszechświata. Jednak pod koniec 1542 roku Kopernik ciężko zachorował (wylew krwi i paraliż prawego boku) i nie mógł nawet oglądać swojego wydrukowanego dzieła.

24 maja 1543 roku Kopernik zmarł we Fromborku i został pochowany w tamtejszej katedrze. W 1853 roku w Toruniu wzniesiono [pomnik ku czci wielkiego astronoma](#) [1], a ulicę, przy której się urodził, nazwano jego imieniem. Imię wielkiego astronoma nosi jedna z najlepszych polskich uczelni: [Uniwersytet Mikołaja Kopernika](#) [2] w Toruniu oraz producent najstynniejszych ciastek polskich: toruńskich pierników - Fabryka Cukiernicza "Kopernik" w Toruniu.

[>>> ZOBACZ serwis Nicolaus Copernicus Thorunensis](#) [3]

Czytaj też:

- [Mikołaj Kopernik](#) [4]
- [Toruński gotyk](#) [5]
- [Toruńskie pierniki](#) [6]
- [Uniwersytet Mikołaja Kopernika](#) [7]
- [Krzyżacy - założyciele Torunia](#) [8]
- [Toruński Flisak](#) [9]
- [Toruński anioł](#) [10]
- [Wiślana panorama Torunia](#) [11]

Odnosiniki:

[1] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/912>

[2] <http://www.umk.pl/>

[3] <http://copernicus.torun.pl>

[4] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/911>

[5] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/910>

[6] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/909>

[7] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/839>

[8] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/908>

[9] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/907>

[10] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/906>

[11] <https://zdrowie.torun.pl/pl/node/905>